

Asia C-542/08

Friedrich G. Barth

vastaan

Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung

(Verwaltungsgerichtshofin (Itävalta) esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Henkilöiden vapaa liikkuvuus – Työntekijät – Yhdenvertainen kohtelu – Yliopiston professorien erityinen ikälisä, josta säädetään kansallisessa lainsäädännössä, joka on yhteisöjen tuomioistuimen tuomiolla todettu yhteisön oikeuden vastaiseksi – Vanhentumisaika – Vastaavuusperiaate ja tehokkuusperiaate

Unionin tuomioistuimen tuomio (neljäs jaosto) 15.4.2010 I - 3192

Tuomion tiivistelmä

Unionin oikeus – Välitön oikeusvaikutus – Yksityisten oikeudet – Kansallisten tuomioistuinten toteuttama oikeuksien suojaaminen – Kansalliset menettelysäännöt – Soveltamisedellytykset – Vastaavuusperiaatteen ja tehokkuusperiaatteen noudattaminen

I - 3189

Unionin oikeus ei ole esteenä lainsäädännölle, jossa asetetaan kolmen vuoden vanhentumisaika sellaisen erityisen ikälisän maksamista koskeville hakemuksille, johon vapaata liikkuvuutta koskevia oikeuksiaan käyttänyt työntekijä ei ollut oikeutettu yhteisön oikeuden vastaisen kansallisen lainsäädännön soveltamisen vuoksi ennen asiassa C-224/01, Köbler, 30.9.2003 annettua tuomiota.

Kunkin jäsenvaltion asiana on siten sisäisessä oikeusjärjestyksessään antaa tällainen menettelysääntö, kuitenkin siten, ettei se saa olla epäedullisempi kuin samankaltaisia jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia vaatimuksia koskevat menettelysäännöt (vastaavuusperiaate) eikä sellainen, että unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate).

Vastaavuusperiaatteen vastaisena ei siten voida pitää vanhentumissääntöä, jos vanhentumissäännön, jota sovelletaan oikeussuojakeinoihin, joilla jäsenvaltion sisäisessä oikeudessa pyritään turvaamaan unionin oikeuteen perustuvat yksityisten oikeudet, lisäksi on olemassa vanhentumissääntö, joka koskee jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia vaatimuksia, ja jos näitä kahta vanhentumissääntöä voidaan pitää

samankaltaisina, kun otetaan huomioon niiden kohde ja olennaiset osatekijät.

Tehokkuusperiaatteesta on todettava, että unionin oikeuden mukaista on asettaa oikeussuojakeinojen käyttämislle kohtuulliset preklusiiviset määräajat, joilla edistetään sekä asianosaista että kyseistä viranomaista suojaavaa oikeusvarmuutta. Tällaisilla määräajoilla ei nimittäin olisi sellaista vaikutusta, että unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen tulisi käytännössä mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi. Tältä osin kansallista kolmen vuoden preklusiivista määräaikaa on pidettävä kohtuullisena.

Tätä tulkintaa ei muuta se seikka, että asiassa Köbler annetun tuomion vaikutukset ulottuvat tulkinnan kohteena olevan säännön voimaantulopäivään, koska unionin tuomioistuimien ei rajoittanut ajallisesti näitä vaikutuksia. Vanhentumisajan kaltaisen menettelysäännön soveltamista ei nimittäin pidä sekoittaa siihen, että unionin tuomioistuin rajoittaa ajallisesti unionin oikeuden säännöksen tulkintaa koskevan tuomionsa vaikutuksia.

Unionin oikeuden vastaista ei myöskään ole se, että jäsenvaltio asettaa preklusiivisen

määräajan erityistä ikälisää – jota ei ole unionin oikeuden säännösten vastaisesti myönnetty – koskevalle hakemukselle, vaikka tämä jäsenvaltio ei olisi muuttanut kansallisia sääntöjään niiden yhdenmukaistamiseksi unionin oikeuden säännösten kanssa. Tilanne olisi toinen vain, jos kansallisten viranomaisten toiminnan ja preklusiivisen määräajan vuoksi henkilö olisi menettänyt

täysin mahdollisuutensa vedota oikeuksiinsa kansallisissa tuomioistuimissa.

(ks. 17, 20, 27–30, 33 ja 41 kohta sekä tuomiolauselma)